

Parlamentul României

Senat

București, 25 mai 2015

OPINIA

SENATULUI ROMÂNIEI

cu privire la Documentul comun de consultare al Comisiei Europene și al Înaltului Reprezentant al UE pentru afaceri externe și politică de securitate - Către o nouă politică europeană de vecinătate - JOIN (2015) 6 final

Senatul României a examinat Documentul comun de consultare al Comisiei Europene și al Înaltului Reprezentant al UE pentru afaceri externe și politică de securitate - *Către o nouă politică europeană de vecinătate - JOIN (2015) 6 final*, conform Protocolului nr. 1, anexat Tratatului de la Lisabona, de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007.

Având în vedere raportul Comisiei pentru afaceri europene din 18 mai 2015, **Plenul Senatului**, în ședința din data de 19 mai 2015, consideră :

(1) Senatul salută consultarea amplă „Către o nouă politică europeană de vecinătate” propusă de Comisia Europeană și de Înaltul Reprezentant al Uniunii Europene pentru Afaceri Externe și Politică de Securitate; salută evaluarea asupra politicii de vecinătate pe care comisarul Johannes Hahn o realizează, consideră că nouă abordare este mai mult decât necesară evaluând experiențele din ultimii 12 ani și exprimă încrederea în rezultatele concrete și mai pragmatice ale acestei consultări și în etapele care urmează.

(2) Susține abordarea strategică a PEV, noua politică va trebui să depășească cadrul conceptual stabilind obiective concrete. Din aceeași perspectivă strategică, Senatul României a susținut ratificarea Acordurilor de Asociere ale Georgiei, Republicii Moldova și Ucrainei, Parlamentul României fiind primul dintre parlamentele statelor membre care a finalizat procesul de ratificare.

(3) Felicită aceste țări pentru eforturile intense depuse și încurajăm parcursul lor european mai departe, pe baza progreselor înregistrate de fiecare, către deschiderea negocierilor de aderare la Uniunea Europeană. Totodată, încurajează eforturile Georgiei, Republicii Moldova și Ucrainei în realizarea reformelor și consolidarea statului de drept care să le permită, pe baza evoluțiilor proprii, calea spre integrarea în Uniunea Europeană.

(4) Remarcă reformele extrem de profunde, extrem de ambițioase cerute Republicii Moldova, Ucrainei și Georgiei prin Acordurile de Asociere, chiar din această etapă de asociere, fără ca aceste țări să aibă măcar statutul de țări candidate. Remarcă faptul că, anterior, unele din aceste reforme au fost făcute de actuale state central europene, când erau deja state candidate, în procesul de negociere. Însă statele membre au cerut reforme intense țărilor din vecinătatea estică, înainte chiar de fi candidate la aderare sau mai mult, chiar înainte de a fi parteneri asociați. Semnalează riscul aplicării unui dublu standard, astfel încât este corect ca pe măsura unor standarde ridicate ale cererii impuse celor trei state să se formuleze o ofertă corespunzătoare. Este necesar ca statele membre și Uniunea Europeană să adopte o atitudine

adaptată realităților la granița de est, care să ofere Georgiei, Republicii Moldova și Ucrainei noi perspective către Uniunea Europeană, cu o integrare mai profundă, ca țări candidate, cu o poziție geografică strategică.

Susținem necesitatea consolidării profilului strategic al Politicii Europene de Vecinătate. În același timp, susținem ideea de concentrare a cooperării cu statele partenere PEV cu obiectivele concrete susținute în acest document, în măsură să aducă rezultate vizibile și o valoare adăugată concretă în beneficiul acestor țări.

Este necesar să devenim cu adevărat „Statele Unite ale Europei”, reconfigurarea relațiilor dintre state impunându-se cu privire la toate politicile UE, cu atât mai mult în cazul politicii de vecinătate. Uniunea trebuie să vorbească cu o voce unică, fără state favorabile procesului de integrare și state care își exprimă rezerva, atât timp cât prevederile Tratatului Uniunii Europene sunt îndeplinite și există interese comune atât ale statelor membre, cât și ale partenerilor. Suntem susținătorii pentru „o unitate în diversitate”.

Ce s-ar putea face mai bine pentru a se asigura o coerență sporită între PEV și relațiile UE cu Rusia?

Este necesară o coordonare adecvată între politica de vecinătate și PESC și totodată, o consolidare a cooperării între UE și țările Parteneriatului Estic din punct de vedere al relațiilor cu „vecinii vecinilor săi”. Noua politică de vecinătate trebuie să integreze, corect și realist, situația de securitate din zonă, într-o viziune mult mai ambițioasă și mai articulată din perspectiva securității și apărării. Conflictul din Ucraina, situația din Georgia din 2008 au marcat o anumită segregare a relațiilor UE –Rusia. Securitatea Uniunii și întărirea cooperării cu partenerii de vecinătate se pot realiza printr-o abordare comună, unitară a statelor membre, în coordonarea Înaltului Reprezentant al Uniunii Europene pentru Afaceri Externe și Politică de Securitate. Mai mult ca oricând, o coordonare cu statele care au relații de cooperare sau se găsesc în vecinătatea Eurasiei este necesară nu numai pentru securitatea graniței de est, dar chiar pentru securitatea cetățenilor întregii Europe.

Acceptăm dialogul cu „vecinii vecinilor săi” de la caz la caz. Dar remarcăm că este dreptul suveran al statelor din vecinătatea estică, care doresc să se angajeze într-o cooperare aprofundată pentru a deveni state asociate la Uniunea Europeană sau chiar al celor care fac progrese către o integrare în Uniunea Europeană, în funcție de decizia statelor membre, propriile interese și de respectarea articolul 49 din TUE, fără să fie nevoie de alt acord, ci doar pe baza unei analize de la caz la caz.

Deși există o anumită coerență, din perspectiva viitoarei politici de vecinătate trebuie depășită dificultatea generării la nivelul UE și a statelor membre a unei poziții unitare raportate la Rusia. Acest dialog bilateral UE-Rusia se va menține ca obiectiv generic, în funcție de evoluțiile de vecinătate din bazinul Mării Negre, ceea ce va avea un impact semnificativ în arhitectura noii politici de vecinătate estică, dar trebuie acordată atenția corespunzătoare noilor influențe în Eurasia și conflictelor înghețate din regiunea menționată.

Susținem cu fermitate că este necesară o politică de vecinătate mai integrată, care să preia elementele politicii de securitate și care să asigure stabilitatea la granița de Est. Siguranța frontierelor UE este primordială și totodată, un mediu de securitate sigur și stabil permite promovarea valorilor democratice în vecinătate, a statului de drept și dezvoltarea economică în statele partenere. Având în vedere evoluția situației de securitate în Vecinătatea Estică, Uniunea trebuie să aibă o viziune mai ambițioasă și mai bine articulată față de acest spațiu, aspect esențial pentru securitatea și dezvoltarea în regiune. Susținem o puternică concentrare a parteneriatelor pe obiective și interese comune UE-state partenere, cu asumarea acestora de ambele părți.

În contextul geostrategic din regiunea Mării Negre și al Parteneriatului Estic, stabilitatea și securitatea devin esențiale, noua PEV trebuie să reglementeze modalitățile de cooperare și nivelul de angajament al UE în relație cu celelalte organizații internaționale, regionale; tocmai de aceea, este momentul oportun să revalorizăm întreaga politică de vecinătate și toate celelalte politici conexe ei

sprijine Republica Moldova, Georgia și Ucraina în acest sens. Aplicarea prevederilor Acordurilor de Asociere sunt aspecte esențiale, dar nu trebuie să fie obiective finale ale cooperării partenerilor ambițioși în cooperarea cu Uniunea Europeană. Pornim de la angajamentele asumate de Uniune și ne exprimăm

încrederea unui sprijin al partenerilor față de acest reper, în funcție de ceea ce își propune fiecare, cât și de angajamentele asumate de statele cu vocație europeană în sensul sprijinirii reformelor în plan intern.

Mai mult, dacă statele din est și-au asumat curajul implicării în progrese semnificative, este tema pe care statele membre trebuie să o ducă la capăt prin finalizarea ratificării acordurilor de asociere, ca factor care să stimuleze eforturile partenerilor cu vocație europeană pe calea reformelor.

În acest cadrul strategic regional, România și-a asumat în plan extern susținerea Georgiei, Republicii Moldova și Ucrainei în ceea ce privește perspectiva europeană, în primul rând la nivel politic și totodată, cu toată expertiza dobândită pe parcursul drumului nu foarte îndepărtat pe care l-a parcurs către aderarea la Uniunea Europeană. Unitatea forurilor decizionale ale României referitoare la perspectiva europeană a acestor state s-a manifestat la nivelul tuturor eșaloanelor politice și se va sprijini pe o abordare unitară, comună la nivelul Uniunii Europene și a statelor membre.

Susținem intensificarea cooperării parlamentare și o noua abordare la acest nivel care să promoveze perspectiva europeană a Moldovei, Ucrainei și Georgiei, dar și relația în cadrul PEV cu alți parteneri din Est; transferul de expertiză pragmatic și permanent al Parlamentului României pentru Republica Moldova, față de care și-a manifestat constant un puternic interes strategic se realizează în permanență în cadrul Comisiei comune de integrare europeană România - Republica Moldova.

Salutăm completarea actualului instrumentar de cooperare al PEV – asocierea politică și integrarea economică cu instrumente alternative de cooperare.

Salutăm inițiativele de cooperare Inter-parlamentară între Georgia, Republica Moldova și Ucraina conform Declarației Comune semnate de cele trei țări în perspectiva Summit-ului cu privire la Parteneriatul Estic care va avea loc în luna mai la Riga, având ca subiecte transpunerea acquisului comunitar, cooperarea în domeniul economic și al zonelor de liber schimb, energiei și securității.

Subliniem însă necesitatea unor răspunsuri mai clare pentru parteneri în noua politică de vecinătate, cu oferirea unor perspective clare de liberalizare a vizelor; Acordurile de Asociere semnate cu Georgia, Republica Moldova și Ucraina oferă stabilitate în regiune, însă acest stadiu nu poate rămâne obiectul final al aspirațiilor europene fără perspectiva integrării.

Ar trebui UE să exploreze progresiv noi modele de relații pentru a satisface aspirațiile și opțiunile celor care nu consideră acordurile de asociere drept ultima etapă de asociere politică și de integrare economică?

Ce caută partenerii în PEV? Cum poate PEV răspunde cel mai bine intereselor și aspirațiilor acestora?

Reconfigurarea politicii de vecinătate, cu precădere pe dimensiunea estică este și trebuie considerată o prioritate de vârf pentru România. Unele state sunt extrem de interesate de relația cu Uniunea Europeană din punct de vedere politic și economic, materializate între altele în Acorduri de Asociere, altele sunt interesate de o formă de cooperare cu UE. Trebuie respectat principiul individualizării solicitărilor și recompenselor în funcție de prestația individuală și de interesele exprimate de parteneri. Trebuie consolidat acest principiu și totodată, așa cum chiar documentul de consultare subliniază, trebuie să ne consultăm partenerii în procesul de reconfigurare a noii politici de vecinătate, existând o diferență între unele state din sud și unele state din est.